

*Fenntartható energiafogyasztás esélyei
hátrányos helyzetű vidéki területeken,
energiaszegénységben élő háztartásoknál*

Kőszeghy Lea-Csurgó Bernadett

Fenntarthatóság mint absztrakt fogalom vs. mindennapi problémák

- Mindennapi megélhetési, egészségügyi problémák miatt a fenntarthatóság absztrakt problémának tűnik, még ha kézzelfogható hatásai is vannak (+ mindennapi megélhetési, egészségügyi problémákon keresztül átszűrt narratívák)
- Közép- és hosszútávú tervezés hiánya vs. fenntarthatóság

Energiafogyasztás-problémák kontextusa: súlyos lakás- és infrastrukturális problémák

- Energiahasználat erősen függ a rendelkezésre álló épített környezettől, elérhető technológiától, infrastruktúrától, érdemi megváltoztatása nagyon erőforrásigényes (anyag + egyéb pl. tudás) → lassan mozduló, rugalmatlan rendszer
- Nagyon komoly lakás- és infrastrukturális problémák: rossz lakáskörülmények, elavult épületgépészet, rossz minőségű fűtőberendezések, problémák a kéményekkel + erőforráshiány → ez az egyik kulcstényezője annak, hogy ezen a területen élelmiszerhez képest (is) sokkal nehezebb fenntarthatóság irányába elmozdulni
- Mindez az összes energiaszegénység csökkentését, fenntartható energiafogyasztást célzó program hatékonyságát rontja

Szilárd tüzelés és fenntarthatóság

- Tüzelőanyag:
 - vegyes minőségű, hulladékégetés problémája
 - szociális tűzifa szerepe fontos, bár korlátozott mennyiség
 - földrajzi eltérések tűzifa, ill. szociális tüzelőanyag elérhetőségében, jellegében
 - erdőgazdaságok szerepe
- Rossz minőségű tüzelőberendezések
- Tudás, készség-kérdések

- Eközben: reziliencia a nem-piaci beszerzési források és hálózatoktól való függetlenség miatt, illetve szükség esetén tüzelőanyagoknak nem minősülő anyagok használata miatt

Alulfogyasztás, túlfogyasztás

- Fogyasztáskorlátozás: főleg, bár nem kizárólag idős háztartásoknál, jelentős életminőségromlás
- Túlfogyasztás sok háztartásban – okai? (élelmiszerfogyasztás, és energiafogyasztás közötti esetleges párhuzamok)

Tudások

- Fenntarthatóbb energiahasználattal kapcsolatos tudás korlátai (energiahasználat, lehetséges beavatkozások)
- Nyilvános diskurzusban használt fogalmak sokszor nem érthetőek/másképp értelmeződnek → kizáródás ebből

Ez is egy erőforráshiány!

Fenntarthatósági kezdeményezések néhány sajátossága

- Segítő szervezetek kezdeményezései: praktikus szinten kapcsolódnak hozzá a háztartások, de fenntarthatósági aspektus nem tűnik relevánsnak, szervezet szintjén releváns a fenntarthatóság, mint szempont (pl. szociális naperőmű)
- Energiaellátás rendszerében ezek a kezdeményezések nem hoznak változást, meglevő rendszerekbe ágyazódnak

Néhány fontos kérdés, felmerülő probléma

- Fenntarthatóság fogalma „kívül a horizonton” még kézzelfogható tapasztalatok ellenére is – mit lehet ezzel kezdeni?
- Energiahasználat nagyon erősen beágyazott lakás- és infrastrukturális problémákba - mit lehet ezzel kezdeni? (támogatási rendszer (energy efficiency first?), mobilitás)
- Szilárd tüzelés szerepe megkerülhetetlen, és a realitás az, hogy ez középtávon is így marad – mit lehet tenni, hogy fenntarthatóbb legyen?
- Alulfogyasztás, és túlfogyasztás problémája egyszerre van jelen – elegendőség (energy sufficiency) kérdése
- Megújuló energia használatának, energiatermelés-felhasználás struktúraváltásának (pl. energiaközösség) mi a potenciálja ezeken a helyeken, és ha van, hogyan lehetne adaptálni ezeket a helyzetekre?
- Lehet-e külön kezelni az energia- illetve élelmiszerfogyasztást, miközben ez egy általános, komplex problémákkal összefüggő helyzet?

Köszönöm a figyelmet!

csurgo.bernadett@tk.hu

koszeghy.lea@tk.hu